

003/72

FEDERÁLNE MINISTERSTVO VNÚTRA
Odbor vyšetrovania ŠtB
BRATISLAVA

Č.j.: VŠ-003/1972

PRÍSNE TAJNÉ

č.j. č. 2

Prísl. číslo: 13

R O Z B O R

činnosti OV ŠtB FMV a DVS za rok 1971.

Náčelník odboru vyšetrovania ŠtB :

mjr. I V A N Józef

FEDERALNE MINISTERTVO VNUTRA
GOSUD. BEZ. OBR. SIA
BRATSKAYA

12-10-1938

Vychodovaya v	2	sp
Vyd. z	1	su-248 ssa
Vyd. z	2	uloz
Vychodovaya	1. I. I. N. N. a. P. a. d. o. r. s. h. y.	
Vyd. z	Reichsbauern	
Vyd. z	1/13	
Vychod. znak	a. u. d. l. l. o. h. e. t. s.	
Vyd. z	A/78	

www.upn.bov.sk

Činnosť odboru vyšetrovania ŠtB EMV Bratislava v roku 1971 bola zameraná na skvalitnenie vyšetrovania, správne uplatňovanie právnych noriem a na včasné spracovanie trestných vecí postúpených predovšetkým operatívnymi súčasťami Správy ŠtB. Táto činnosť bola zabezpečovaná a prevádzaná za plného rešpektovania a dodržiavania socialistickej zákonnosti v zmysle záverov vyšších stranických orgánov. Prejavilo sa to i v tom, že na činnosť vyšetrovateľov, okrem jednej sťažnosti i to neopodstatnenej, nebolo zo strany občanov žiadnych námietok.

Vývoj trestnej činnosti v roku 1971 bol ešte charakterizovaný vývojom našej spoločnosti so zameraním na konsolidáciu vnútroštátnych pomerov. Hoci boli urobené príslušné opatrenia a tiež k tomu bolo zamerané i záväzkové hnutie na počesť 50. výročia založenia KSČ, nepodarilo sa nám spracovať všetky veci trestnej činnosti, ktoré prišli na vyšetrovací odbor, vrátane i niektoré prípady rozpracovávané operatívnymi súčasťami Štátnej bezpečnosti. Doteraz nebolo začaté trestné stíhanie v akciách : " EVA ", " ORLÍK ", " PARK ", " EKONOM ".

Ďalej neboli doriešené prípady, kde bola trestná činnosť spáchaná v rokoch 1968 - 1969. Ide o prípad: " MELIORÁTOR ", " HLÁSNIČEK " a " POĽANA ".

Tiež zostalo nedoriešených 180 osôb, ktoré zostali v zaurančí bez povolenia v roku 1970 - 1971. Okrem toho je nedoriešených 103 osôb navrátilcov.

Celková situácia vo vyšetrovaní za rok 1971 je nasledujúca :

✓ I. Súhrnný prehľad:

Počet vecí	562
Začaté trestné stíhanie proti	679 osobám
z toho v roku 1971 neukončených	38 osôb
trestné stíhanie v tr. veci začaté	17 vecí

Vybavené odložením

56 osôb

✓ II. Trestné stíhanie vedené proti osobám : 641 osôb

Väzobne

165 osôb

Na slobode

156 osôb

V neprítomnosti

320 osôb

III. Triedne zloženie páchatelov :

robotníci

327

pracujúca inteligencia

183

študenti

76

bez zamestnania

45

ostatní pracujúci

10

✓ IV. Vek páchatelov :

mladistvý

45

od 18 - 23 rokov

202

od 24 - 40 -"

300

nad 40 rokov

94

V! Podnet k vyšetrovaniu :

Správa ŠtB

32 osôb

Odd. ŠtB v kraji

18 osôb

z toho odd. ŠtB Trnava 2

odd. ŠtB Topoľčany 1

odd. ŠtB Blava - vidiek 2

odd. ŠtB Senica 5

odd. ŠtB Nové Zámky 1

odd. ŠtB Nitra 4

odd. ŠtB Levice 3

odbor vyšetrovania ŠtB	2 osoby
KOPV	346 osôb
PS - útvar	125 osôb
OPK	13 osôb
VB	31 osôb
prevzaté z MĽR VO-ŠtB	74 osôb

VI. Motív spáchania tr.činnosti :

politické dôvody a nepriateľstvo	130 osôb
ziskuchtivosť	44 osôb
dobrodružstvo	211 osôb
z dôvodov trestu	16 osôb
alkohol	26 osôb
rodinné dôvody	71 osôb
zdravotné dôvody	6 osôb
nerozvážnosť	102 osôb
nezistený	35 osôb

VII. Lehoty vyšetrovania :

1/ väzba	
- do 1 mesiaca	116 osôb
- do 2 mesiacov	37 osôb
- do 3 mesiacov	8 osôb
- nad 3 mesiace	4 osoby
2/ na slobode	
- do 1 mesiaca	69 osôb
- do 2 mesiacov	79 osôb
- do 3 mesiacov	7 osôb
- nad 3 mesiace	1 osoba
3/ v neprítomnosti	
- do 1 mesiaca	24 osôb

- do 2 mesiacov	273 osôb
- do 3 mesiacov	23 osôb

✓ VIII. Charakteristika trestnej činnosti :

§ 102	2 osoby
§ 103	20 osôb
§ 104	5 osôb
§ 109/1	31 osôb
§§ 7/1, 8/1 - 109/1	123 osôb
§ 109/2	360 osôb
§ 8/1 - 109/2	22 osôb
§ 110	60 osôb
§ 8/1 - 112	1 osoba
§§ 124, 146, 148	3 osoby
§§ 176, 234	1 osoba
§ 185	3 osoby
§ 186	2 osoby
§ 261	8 osôb

✓ IX. Spôsob ukončenia :

NKO KPB	422 osôb
zastavené pre § 172 tr.por.	31 osôb
prerušené pre § 173 tr.por.	50 osôb
postúpené iným KS-ZNB	138 osôb

X. Veci vrátené k došetreniu :

V priebehu roka 1971 boli Krajskou prokurátorou vrátené k došetreniu 3 prípady a to :

ČVS - 342/71 - ČERVENKA Jozef stíhaný pre trestné činy podľa §§ 104, 198 tr.zákona. Vyšetroval npr. BLÁHA.

ČVS- 385/71 - PODHOREC Štefan stíhaný pre trestný čin podľa § 8/1 - 109/1 tr.zákona. Vyšetroval kpt. BOĽANSKÝ.

ČVS- 350/71 - GÁL Ladislav stíhaný pre viacero tr.činov. Vyšetroval npor. BENC.

Všetky tieto prípady boli vrátené na došetrenie opodstatnene a pri väčšej dôslednosti vyšetrovateľov sa mohlo to-
muto zabrániť.

XI. Prípady neznámeho páchatela :

v roku 1971 ukončených	14 prípadov
pre § 109/L tr.zák.	3 prípady
§ 98/1	1 prípad
§ 103	2 prípady
§ 104	7 prípadov
§ 261	1 prípad

Ukončené boli prerušením trestného stíhania podľa § 173 tr.por. Ide o prípady ktoré k vyšetrovaniu postúpili :

Správa ŠtB	1 prípad
O-ŠtB Trnava	3 prípady
O-ŠtB Nitra	1 prípad
PS-útvar	3 prípady
OO-VB	6 prípadov

XII. Podiel vyšetrovateľov na spracovávaní :

mjr. FRLAJS	111 osôb	neukončené	14
npor. BENC	92 "-		4
kpt. BOĽANSKÝ	91 "-		2
kpt. NEZVAL	78 "-		-
npor. GALOVIČ	75 "-		3
mjr. ČERNÁK	53 "-		1
npor. BLÁHA	53 "-		1

mjr. DAUBNER	50 osôb	3
mjr. MARTÁK	43 "-	5
por. BELAN	38 "-	5
kpt. GOGA	13 "-	-

Trestné veci neznámeho páchatela spracovali :

mjr. ČERNÁK	4 prípady
npor. BLÁHA	3 "-
mjr. DAUBNER	2 "-
mjr. MARTÁK	2 "-
kpt. NEZVALA	1 "-
npor. BENC	1 "-
npor. GALOVIČ	1 "-

V priebehu roka 1971 boli zaistené majetkové hodnoty v sume 1.063.546.-Kčs, zväčša v trestných veciach podľa § 109/2 resp. § 124 trestného zákona.

Kvalita vyšetrovania trestných činov je v podstate na dobrej úrovni o čom svedčí i tá skutočnosť, že v priebehu roka 1971 boli vrátené len 3 prípady na došetrenie. U niektorých vyšetrovateľov predovšetkým u s. BOĽANSKÉHO sa prejavujú v spracovávaní trestných vecí nedostatky formálneho charakteru. I napriek dosiahnutým dobrým výsledkom bude treba i naďalej venovať zvýšenú pozornosť dokumentácii trestnej činnosti a prednostne a urýchlene riešiť veci väzobné a zamedziť takto niekedy ich zbytočnému predlžovaniu väzobnej a vyšetrovacej lehoty. Dlhšie ako dva mesiace vyšetrovali väzobné prípady jednotliví vyšetrovatelia takto :

mjr. DAUBNER	3 osoby
mjr. ČERNÁK	2 osoby
kpt. NEZVAL	2 osoby
mjr. FRLAJS	1 osoba
mjr. MARTÁK	1 osoba

kpt. BOĽANSKÝ	1 osoba
npor. BENC	1 osoba
npor. GALOVIČ	1 osoba

K predĺžovaniu vyšetrovacej lehoty a väzby dochádzalo predovšetkým preto, že neboli včas dodané znalecké posudky, alebo u prípadov podľa § 109/2 tr.zák. neboli prevedené súpisy majetku.

V podstate proti dost veľkému počtu osôb došlo k zastaveniu trestného stíhania v zmysle § 172 tr.por. Pri dôslednejšej fyzickej previerke sa mohol tento počet z časti obmedziť. Pokiaľ došlo k zastaveniu trestného stíhania bolo to z dôvodov, že páchatelia trpeli duševnou poruchou, trestná činnosť sa nepodarila preukázať, pre nemoc a vysoký vek, stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť bol hodnotený ako stupeň nepatrný, alebo došlo k neopodstatnenému vystaveniu hlásení o emigrácii KOPV. Takto v priebehu roka 1971 zastavil trestné stíhanie npor. BENC proti 9 osobám, mjr. FRLAJS proti 4 osobám, npor. BLÁHA proti 4 osobám, kpt. NEZVAL proti 4 osobám, npor. GALOVIČ proti 3 osobám, mjr. ČERNÁK proti 2 osobám, mjr. DAUBNER proti 3 osobám, kpt. BOĽANSKÝ proti 2 osobám.

K prerušeniu trestného stíhania došlo z väčšej časti v prípadoch, že išlo o vyhostenie páchateľov z ČSSR, trestné stíhanie bolo vedené proti ušlým mladistvým, alebo nebolo možné vec náležite objasniť pre neprítomnosť páchateľa. Takýchto neobjasnených prípadov prerušil najviac npor. BENC a to proti 7 osobám.

Postúpením boli riešené tie veci, ktoré z dôvodov miestnej príslušnosti boli odstupované k ďalšiemu vyšetrovaniu iným vyšetrovacím súčastiam.

Vyťaženosť vyšetrovacieho aparátu vzhľadom na počet spracovaných vecí možno hodnotiť kladne. Tomu nasvedčuje i to, že za rovnaké obdobie bolo v roku 1971 spracovaných viacej prípadov, než v roku 1970. Napríklad : v roku 1970 sa spracovalo

472 prípadov, z toho 620 osôb a 23 trestných vecí neznámeho páchateľa, v roku 1971 je to 562 prípadov, z toho 735 osôb a 17 trestných vecí neznámeho páchateľa.

XIII. Zo zaujímavejších prípadov boli vyšetrované :

Pre trestný čin podvracania republiky podľa § 98/1 tr. zákona sa viedlo vyšetrovanie proti neznámemu páchateľovi na tom skutkovom základe, že dňa 7.5.1971 boli podané na Poštovom úrade v Nitre anonymné listy určené pre 3 Farské úrady. Ich text bol zameraný proti kandidátom - komunistom a celkovo proti terajšiemu socialistickému spoločenskému zriadeniu. Pretože páchateľ nebol odhalený, vec bola prerušená. Vyšetroval s. BLÁHA.

Pre trestný čin podvracania republiky podľa § 98/1 tr. zákona bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie proti Antonovi VANEKOVI, príslušníkovi ZNB z Obv.odd. VB Trenčín. Menovaný od roku 1969 až do jeho zadržania dňa 14.7.1971 vyhotovil a rozposlal na rôzne stranice, vládne a iné inštitúcie väčšie množstvo listov zameraných proti zriadeniu ČSSR. Prípád nie je ukončený z dôvodov skúmania duševného stavu obvineného. Vyšetruje s. FRLAJS.

Dňa 2.12.1971 bolo začaté trestné stíhanie v trestnej veci pre trestný čin podvracania republiky podľa § 98/1 tr. zákona. Neznámy páchateľ v čase od septembra 1970 do júna 1971 vyhotovil cca 35 kusov dopisov adresovaných na viacero SVŠ po celom území ČSSR. V dopisoch hanobí a vulgárnym spôsobom napáda čelných predstaviteľov ČSSR, socialistické spoločenské zriadenie, útočí proti konsolidácii a na spojenectvo so ZSSR a ostatnými socialistickými štátmi, podnecuje k masovým demonštráciám a štrajkom a nabáda k rozmnožovaniu a rozširovaniu jeho listov ako letáky. Ďalej do listov valadá letáčky so symbolom 5 - cípej hviezdy, ktorá je znanobená fašistickým nákovým krížom. Prípád nie je ukončený a vyšetruje s. MARTÁK.

Pre trestný čin teroru podľa § 93 tr.zákona sa viedlo objasňovanie proti EBRINGEROVI Jánovi, predseda Obv.NV Karlova Ves a Severínovi MARTINKOVI posledne riaditeľ Slovenského úradu pre ďalšie vzdelávanie pracujúcich miestneho hospodárstva. Pretože nebolo dostatok dôkazného materiálu na preukázanie im tohoto trestného činu bola vec v zmysle § 159/1 tr.per. odložená. Objasňoval s. GALOVIČ.

Dňa 2.11.1971 bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre trestný čin poburovania podľa § 100/1, písm.c/ ods.2 tr.zákona proti Jozefovi BŽOCHOVI, bývalý redaktor Kultúrneho života, ktorý zaromažďoval a rozširoval interview Jozefa SMRKOVSKÉHO. V tejto súvislosti bola v zadržaní i Alma MÜNZOVÁ, ktorá interview mala poskytnúť BŽOCHOVI. Vo vyšetrovaní prípadu sa pokračuje a vyšetruje s. BENC.

Pre trestný čin poburovania podľa § 100/1, písm.a,c/ tr. zákona bolo dňa 12.11.1971 začaté trestné stíhanie v trestnej veci neznámeho páchateľa pretože boli rozširované cyklostilované letáky v českej reči s názvom " OBČANÉ " na viacerých miestach v Bratislave. V texte je výzva na bojkotovanie volieb a takto sa má vyjadriť nesúhlas s " Okupáciou " a likvidáciou všetkých práv a pod. Vo vyšetrovaní prípadu sa pokračuje a vyšetruje s. BLÁHA.

Dňa 27.11.1971 bolo začaté trestné stíhanie v trestnej veci pre trestný čin poburovania podľa § 100/1, písm.a/tr.zákona na tom skutkovom základe, že dňa 26.11.1971 v ranných hodinách neznámy páchateľ vyvesil v Bratislave dva kusy veľké letáky, z toho jeden kus na Americkom a jeden na Hurbanovom námestí. Text plagátov vyzýva ignorovať tkzv. voľby a celkovo že tieto sú namierené proti nášmu obyvateľstvu s podpisom " Vaši spolurpisci ". Vo vyšetrovaní sa pokračuje, vyšetruje s. MARTÁK.

S návrhom na konečné opatrenie bola ukončená trestná vec proti Milanovi ROMANČÍKOVI, študentovi 3.ročníka VŠMU Bratislava, pretože dňa 14.5.1971 v Bratislave pred budovou Vlády SSR

strhol zo stojiara na ktorý sa vyšplhal štátnu zastavu ZSSR, do tejto sa provokatívne zabalil a potom ju zahodil skrútenú za lavičku v miestnom parku. Vyšetroval s. GALOVIČ, pre trestný čin podľa § 104 tr.zákona.

Pre trestný čin podľa § 103 tr.zákona bolo trestné stíhanie ukončené s návrhom na podanie obžaloby proti Ľudovítovi VARADIMU, ktorý dňa 9.8.1971 v n.p. Turčianske strojárne, závod Malacky natrel portrét Gen.taj. ÚV KSČ indulinou a na tvár potom prilepil hliníkoví výlisok. Vyšetroval s. GALOVIČ.

Pre trestný čin podľa §§ 103, 104 tr.zákona bol ukončený prípad proti Ladislavovi MAJZUNOVI, ktorý dňa 26.6.1971 v n.p. Turčianske strojárne závod Malacky na agitačnej nástenke čiernou farbou zhanobil fotografie V.I.LENINA, L.I. BREŽNEVA a Dr. G. HUSÁKA. Vyšetroval s. MARTÁK.

Pre viaceré trestné činy bolo začaté trestné stíhanie proti Ladislavovi GÁLOVI, ktorý dňa 10.7.1971 prinútil vodiča mestskej dopravy v Bratislave ísť smerom k hraničnému prechodu v Petržalke. Vodič za jazdy z autobusu vyskočil a sám obvinený prevzal jeho ďalšie riadenie. Pri zastavovaní príslušníkov Pohraničnej stráže na jeho výzvu nereagoval, prerazil signálnu závoru a narazil autobusom na kryt zabezpečovacej závery, kde sa autobus zastavil. Strelbou bol obvinený zasiahnutý. Na autobuse a signalizačnom zariadení bola spôsobená škoda vyše 40.000.-Kčs. Vo vyšetrovaní prípadu sa pokračuje, vyšetruje s. BENC.

Za účelom dosiahnutia kvalitnejších a vyšších výsledkov práce u niektorých vyšetrovateľov bude treba, aby si prácu lepšie organizovali, venovali sa prehĺbovaniu svojich odborných vedomostí, predovšetkým z oblasti trestného práva a plne využívali pracovný čas. Tým sa dosiahne vyššieho priemeru pre tunajší vyšetrovací odbor. Práca vyšetrovateľov bude zameriavaná vo smere záverov XIV.zjazdu KSČ a iných straníckych rozhodnutí majúcich vzťah k vyšetrovaniu.

XIV. Činnosť DVS :

Činnosť DVS možno hodnotiť kladne a v práci vyšetrovateľov DVS až na menšie nedostatky formálneho charakteru nie sú námietky. Za účelom dosiahnutia vyššej výslednosti bolo v roku 1971 v spolupráci so stranickou organizáciou rozvinuté záväzkové hnutie do ktorého sa zapojili skoro všetci pracovníci DVS. Týmto bolo dosiahnuté, že mesačný priemer začatých tr. stíhaní činí na jedného vyšetrovateľa cca 15, osôb, čo je o 5 osôb viac ako sa počítalo pôvodne pri zriaďovaní DVS. K dosahovaniu vyšších výsledkov napomáha i udeľovanie finančných odmien a zvyšovanie funkčných plátov, tým pracovníkom, ktorí dosahujú najlepšie pracovné výsledky.

Od začatia činnosti DVS t.j. od 19.3.1970 do 31.12.1971	
bolo celkom začaté trestné stíhanie proti	4.963 osobám
za rok 1971 bolo začaté	2.778 "-
z toho bolo ukončených	2.592 osôb

Návrhom na podanie obžaloby	2.410 osôb
zastavením § 172 tr.por.	41 osôb
prerušením § 173 tr.por.	127 osôb
postupením a zrušením §§ 171, 174 tr.por.	2 osoby
odložením § 159 tr.por.	12 osôb

Pre nepriateľstvo ukončených	302 osôb
pre politické dôvody	767 osôb
pre ziskuchtivosť	957 osôb
pre rodinné dôvody	482 osôb
pre bytové otázky	32 osôb
nezistené	40 osôb

Podľa triedneho zloženia		
lekárov		147
technické kádre		316
robotníkov		754
ostatných		1.363

Spolu s rodičmi vo vyšetrovaných prípadoch v roku 1971 zostalo v zahraničí 271 detí.

V roku 1971 hodnota zaisteného majetku činí 7.122,762.- Kčs. Okrem toho bol zaistený aj ďalší majetok, ovšem v priebehu vyšetrovania nebol finančne ohodnotený. Tento majetok predstavuje tiež sumu niekoľko miliónov Kčs.

Na došetrenie od prokuratúr bolo vrátených 12 trestných vecí a to zväčša z dôvodov, že v priebehu vyšetrovania neboli doriešené rozpory, ktoré vznikli medzi výpoveďami a svedkov čo do doby pobytu jednotlivých obvinených v zahraničí.

K zastaveniu trestného stíhania došlo proti tým osobám, ktoré zomreli, alebo v priebehu vyšetrovania sa zistilo, že pobyt v zahraničí majú legalizovaný.

K prerušeniu trestného stíhania dochádzalo predovšetkým z dôvodov, že išlo o mladistvé osoby, proti ktorým sa obvinenie nevznáša, iba sa trestné stíhanie začne a po vyšetrení veci sa trestné stíhanie preruší. Okrem toho k prerušeniu dochádzalo proti prestarším osobám.

Keďže došlo k odloženiu vecí bolo to na základe amnestie prezidenta republiky z 9.mája 1968.

Na dosiahnutých výsledkoch sa jednotliví vyšetrovatelia podieľajú nasledovne :

kpt. TÍNEK	254 osôb	priemerne mesačne	21,1
mjr. KOŤIAN	240		20
mjr. MASÁR	233		19,4
npor. ŠEVČÍK	205		17
kpt. DAŠKO	199		16,5
por. VÍŤAZKA	181		15
npor. PRIBIŠ	169		14

nprap. PINČEK	164	13,6
kpt. BARDOŇ	159	13,2
kpt. BARTOVIC	157	13
kpt. GOGA	148	14,8
npor. KAJABA + PACHER	130	10,9
kpt. RIČÁNY	128	18,2
pprap. MINÁRIK	101	14,4
kpt. SATURY	97	12,1
npor. TUŽINSKÝ	97	13,8

Na spracovávanie ostatných osôb sa podieľali pracovníci, ktorí postupne z DVS odišli.

Pred DVS zostáva ešte úloha spracovať cca 3.523 osôb. V podstate sú spracované ušlé osoby z okresov Nitra, Nové Zámky, Bratislava - vidiek a Senica. Končí sa vyšetrovanie osôb z okresu Levice a Iľnava. Dost' rýchle je možné ukončiť Dunajskú Stredú, odkiaľ je evidovaných 32 emigrantov a Galantu s 50 ušlými osobami. Z okresov by potom zostalo spracovať :

Trenčín	117 osôb
Ľopoličany	94 osôb
Komárno	82 osôb

Stanovené číslo 3.523 nie je konečné, pretože z KO-PV a zo SPV pre SSR hlásenky o úteku osôb ešte stále dochádzajú.

Za účelom ukončenia vyšetrovania trestných činov opustenia republiky podľa § 109/2 trestného zákona boli prijaté na zasadnutí štábu náčelníka KS - ZNB Bratislava príslušné opatrenia na ukončenie činnosti DVS do konca roka 1972. Navrhované a štábom schválené opatrenia doteraz realizované neboli.

V Bratislave dňa 6. januára 1972.